

Zemkopības ministrija

Nākotnes atbalsti un pasākumi barības vielu noplūžu samazināšanai no lauksaimniecības

Valmiera, 31.03.2022.

Zemkopības ministrija

KLP pamatmērķi un prioritātes

- Veicināt gudru un izturētspējīgu lauksaimniecības nozari;
- Atbalstīt vidrūpi un rīcību klimata jomā
- Stiprināt sociālekonomisko vidi lauku apvidos
- Uzlabotas zināšanas, subsidiaritāte, uzlabots sniegums

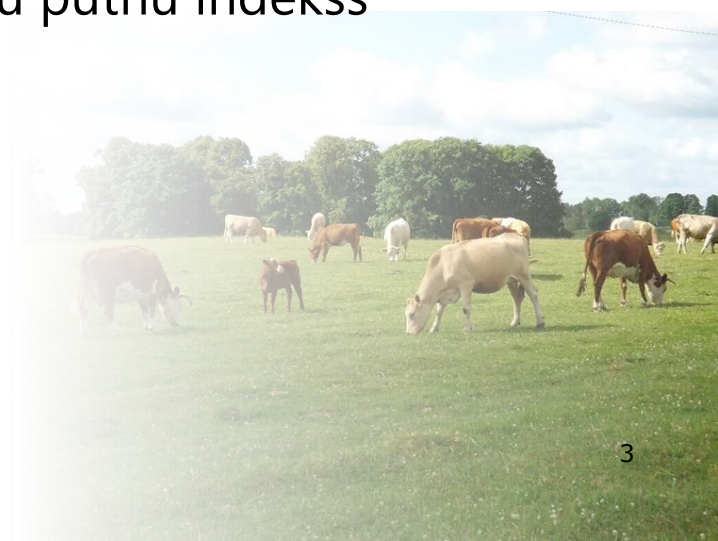

Zemkopības ministrija

Vides un klimata mērķi – izaicinājumi

- ✓ **SEG emisijas lauksaimniecības sektorā:** 22,3%
- ✓ **SEG emisiju piesaistes ZIZIMM sektorā:** samazinās
- ✓ **SEG emisijas no kūdras ieguves:** 14,5%
- ✓ **Amonjaka emisijas no lauksaimniecības:** nelabvēlīgas tendences
- ✓ Grūtības **augšnes, gaisa un ūdens kvalitātes** jomā, t.sk., Baltijas jūras piesārņojums;
- ✓ **Biodaudzveidības** zuduma riski: neapmierinošs dzīvotņu stāvoklis; lauku putnu indekss samazinās;
- ✓ **Bioloģiskā lauksaimniecība:** iepriecinošas tendences – 14,5%

Zemkopības ministrija

Klimata un vides mērķi – vajadzības: **Vidrūpe (augsnē, gaisā, ūdenī)**

Augsnes kvalitātes uzlabošana , veicinot augsnes struktūras uzlabošanu un ilgtspējīgu augsnes apsaimniekošanu.	A
Ūdens kvalitātes uzlabošana, mazinot barības vielu noteci no lauksaimniecības zemēm, īpaši riska ūdens objektu teritorijās.	A
Amonjaka emisiju samazināšana , īstenojot amonjaka emisijas samazinošus pasākumus lauksaimniecības nozarē.	A
Palielināt ar bioloģiskās lauksaimniecības metodēm apsaimniekoto platību , veicinot ieguldījumu vides stāvokļa uzlabošanā.	A
Veicināt zināšanu pilnveidošanos un pieredzes apmaiņu ilgtspējīgu lauksaimniecisko darbību īstenošanai praksē.	V
Nodrošināt mērķtiecīgu agrovides pasākumu ieviešanu īpaši jutīgās platībās un riska ūdensobjektos ar nozīmīgu izkliedētā piesārņojuma ietekmi.	V
Nodrošināt ūdens resursu pieejamību un efektīvu izmantošanu , īpaši tādās nozarēs kā dārzkopība, tādējādi mazinot klimata pārmaiņu radītos riskus	V
Ilgspējīga augsnes auglības pārvaldība , uzlabojot mēslošanas plānošanu un AAL lietošanu	V

Zemkopības ministrija

Zemkopības ministrija

Klimata un vides mērķi – vajadzības: Rīcība klimata jomā

Samazināt SEG emisijas no lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas, veicinot ilgtspējīgu lauksaimniecības prakšu īstenošanu lauksaimniecībā;	A
Samazināt SEG un amonjaka emisijas no lopkopības, veicināt SEG emisiju mazinošo prakšu īstenošanu lopkopībā;	
Palielināt produktivitāti lauksaimnieciskajā ražošanā, sniedzot atbalstu jaunu un progresīvu tehnoloģiju un prakšu izmantošanai, tādējādi mazinot emisijas uz produkcijas vienību;	
Palielināt CO₂ piesaisti, veicinot meliorācijas sistēmu atjaunošanu, kas ļautu gan kāpināt produktivitāti, gan pielāgoties klimata pārmaiņām;	
Veicināt organisko augšņu, neproduktīvo augšņu apmežošanu, tādējādi samazinot SEG emisijas un palielinot CO ₂ piesaisti;	
Veicināt CO₂ piesaistes mežos, atbalstot pasākumus meža produktivitātes uzlabošanai un meža vecumstruktūras izlīdzināšanai, kas vienlaikus nodrošinātu arī mežu noturību pret klimata pārmaiņām	
Atbalstīt klimata pārmaiņu pielāgošanās pasākumu īstenošanu	
Veicināt energoefektīvus un resursu efektīvas izmantošanas ieguldījumus lauku saimniecībās un pārstrādes uzņēmumos.	
Atbalstīt lauksaimniecības zemju kaļķošanu, kas ļautu kāpināt produktivitāti, tādējādi mazinot emisijas uz produkcijas vienību un barības vielu izskalošanos un noteci no lauksaimniecības zemēm	
Kvalitatīva izglītība un zināšanas – pieejamība, gan kvalifikācijas celšana, gan pārkvalificēšanās.	

Zemkopības ministrija

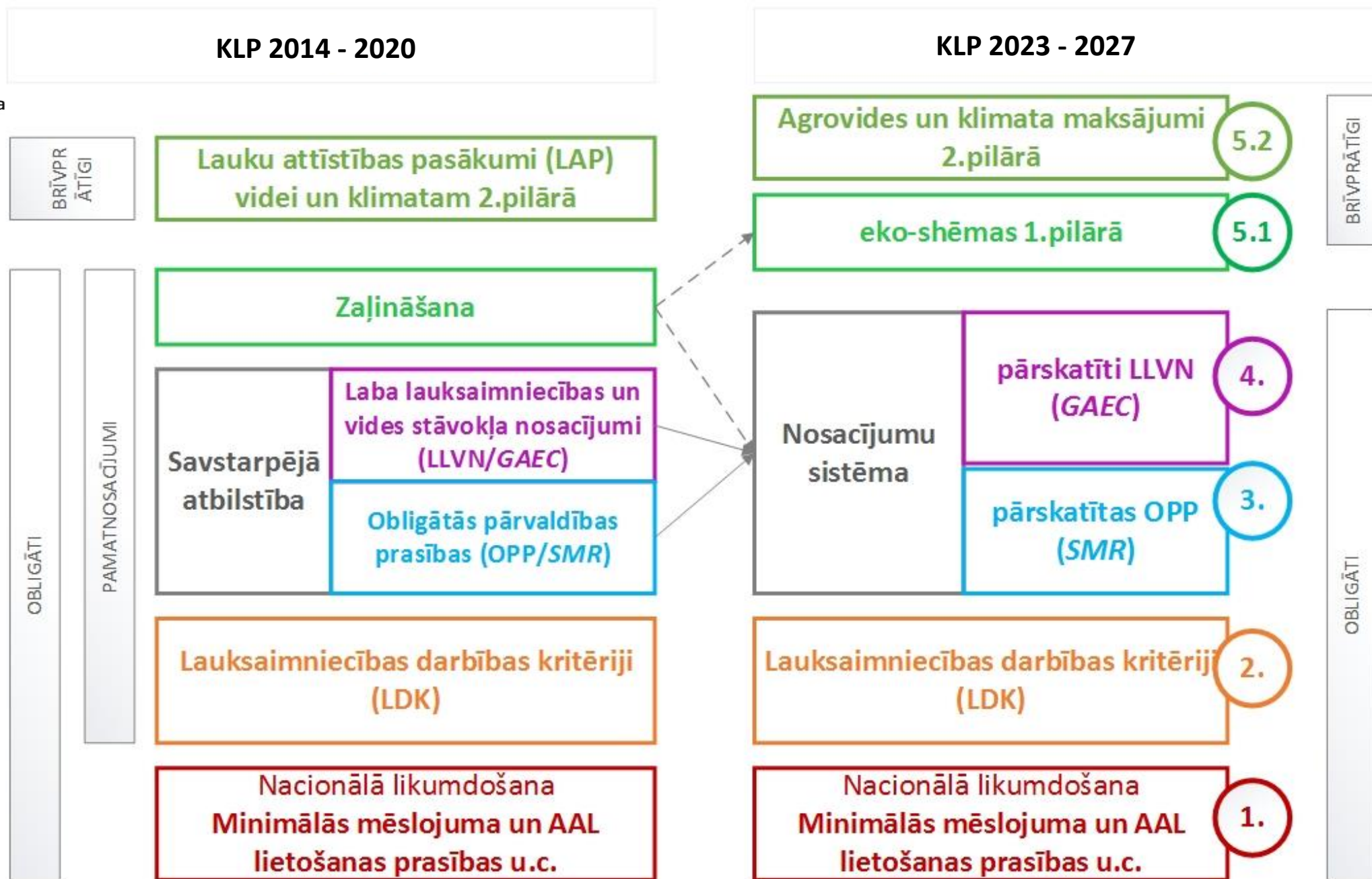
Klimata un vides mērķi – vajadzības: Biodaudzveidības un ainavu saglabāšana

Veicināt bioloģiskas daudzveidības saglabāšanu zālajos un meža zemēs, uzlabojot esošos un ieviešot jaunus pasākumus, kas nepieciešami dažādām sugām un dzīvotnēm	A
Nodrošināt tipisko lauksaimniecības zemju ainavu un to elementu aizsardzību, saglabājot daudzveidīgu, vizuāli pievilcīgu un ekoloģiski funkcionālu ainavu struktūru un elementu daudzveidību	A
Palielināt bioloģiskās lauksaimniecības, integrētās augu audzēšanas un citu vides pasākumu ieguldījumu ekosistēmas pakalpojumu sniegšanā un motivēt lauksaimniekus pāriet uz integrētās augu audzēšanas un bioloģiskās lauksaimniecības sistēmām	V
Nodrošināt atbilstošas kompensācijas par ierobežojumiem bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai.*	V
Saglabāt lauksaimnieku un mežsaimnieku, kā arī citu zemes īpašnieku izglītošanu par bioloģiskās daudzveidības nozīmi un saglabāšanas iespējām	V
Sekmēt augu apputeksnēšanu, veicinot ilgtspējīgas lauksaimniecības prakses īstenošanu, tai skaitā veidojot buferzonas, un bišu izplatību tradicionālajā un bioloģiskajā lauksaimniecības sistēmā	V

VIDES PRASĪBAS KLP

Zemkopības ministrija

ZALINĀŠANA un SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA

PASTIPRINĀTĀ NOSACĪJUMU SISTĒMA

Precīzu definējumu un mērķa teritoriju nosaka DV atbilstoši konstatētajām vajadzībām

Zalināšanas pasākumi:

1. Kultūraugu dažādošana
2. Ilggadīgo zālāju saglabāšana
3. Ekoloģiski jutīgu ilgg. zālāju sagl.
4. Ekoloģiski nozīmīgu platību sagl.

Savstarpējā atbilstība:

5. Buferjoslas gar ūdenstecēm
6. Ūdens lietošanas atļaujas
7. Pazemes ūdeņu aizsardzība
8. Nitrātu direktīva
9. Minimālais augsnes pārklājums
10. Augsnes pārvaldība - meliorācija
11. Aizliegums dedzināt augu atl.
12. Ainavu elementu saglabāšana

13. Augu aizsardzības līdzekļu liet.pr.

14. Savvaļas putnu, biotopu aizsardz.

15. Dzīvnieku slimību kontrole

16. Dzīvnieku identifikāc., labturība

17. Pārtikas nekaitīgums

1. Augu maiņa/ kultūraugu dažādošana LLVN 7
2. Ilggadīgo zālāju saglabāšana LLVN 1
3. Aizliegums apart EJI zālājus Natura 2000 LLVN 9
4. Daļa LIZ - neražojoši ainavu elementi, u.c. LLVN 8.1

5. Buferjoslas gar ūdenstecēm LLVN 4

6. Fosfātu piesārņojuma kontrole OPP 1

7. Nitrātu direktīva OPP 2

8. Minimālais augsnes pārklājums LLVN 6

9. Augsnes apstrāde pie degrad.riska, nogāzēs LLVN 5

10. Aizliegums dedzināt augu atliekas LLVN 3

11. Ainavu elementu saglabāšana LLVN 8.2/8.3

13. Mitrāju un kūdrāju aizsardzība LLVN 2

14. Augu aizsardzības līdzekļu lietošana OPP 7

15. Integrētā AAL lietošana OPP 8

16. Savvaļas putnu, biotopu aizsardz. OPP 3,4

17. Dzīvnieku slimību kontrole OPP 6

18. Dzīvnieku labturība, identifikācija OPP 9, 10,11

19. Pārtikas nekaitīgums OPP 5

Zemkopības ministrija

LLVN un OPP nosacījumi barības vielu noplūžu mazināšanai

LLVN 4 – Buferjoslu izveide gar ūdenstecēm

- Nelietot mēslošanas līdzekļus un sintētiskos ķīmiskos AAL (izņemot bioloģiskā l/bā atļautos) 10 m platā joslā gar ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas noteiktas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru (ŪSIK) un ūdenstilpju klasifikatoru.

LLVN 6 – Minimālais augsnes pārklājums, lai izvairītos no kailas zemes sensitīvākajos periodos

- Lauksaimnieks nodrošina pastāvīgu augu segumu vismaz 2 metrus platās lauksaimniecības zemes joslās gar ŪSIK. Šajā joslā nenotiek ražošana, to aizliegts apart un tajā tiek uzturēta pastāvīga zālāju vai savvaļas augu un piekrastes veģetācija.
- Lauksaimniecības zemes daļu, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 m un slīpums ir lielāks par 10 grādiem, no kārtējā gada 1. oktobra līdz nākamā gada 15. martam nodrošina vismaz ar kultūraugu veģetāciju vai saglabā rugaini.
- Nitrātu jutīgās teritorijās rudens un ziemas periodā vismaz 50% no saimniecības LIZ ir jābūt zaļajām platībām (MKN834 “Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma” noteiktā prasība)

OPP 2 Nitrātu direktīva

- pasākumi attiecībā uz kūtsmēslu apsaimniekošanu un mēslojuma lietošanas aizliegums gar virszemes ūdensobjektiem
- pasākumi attiecībā uz mēslošanas līdzekļu lietošanu un uzskaiti

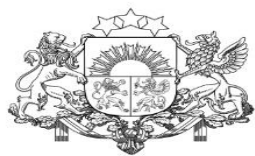
Zemkopības ministrija

Eko-shēmas un agrovides atbalsta mērķis

- **mazināt barības vielu noteci un uzlabot augsnes struktūru:** *slāpekli piesaistošo kultūraugu audzēšana, zālāji pasējā, starpkultūras;*
- **stiprināt efektīvu resursu izmantošanu un saimniekošanu,** efektīvi izmantojot mēslojumu un AAL, kas vienlaikus **samazina emisijas** no lauksaimniecības platībām: *precīzo tehnoloģiju izmantošanai, tiešai sējai, videi draudzīga laukkopība un dārzkopība;*
- **samazināt barības vielu noteci** uz ūdeņiem: *zaļo joslu jeb buferjoslu izveide;*
- **veicināt bioloģisko daudzveidību:** *bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos, t.sk. putnu dzīvotnēs, biškopības vienību apsaimniekošana;*
- **bioloģiskā lauksaimniecība,** kurā nelieto ķīmiskos AAL un kas sniedz ieguldījumu visos mērķos;
- **samazināt SEG un amonjaka emisijas lopkopībā** un augstāku **labturības prasību** ievērošana;
- **bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai zālājos.**

KLP I pīlārs – EKOSHĒMAS un mērķi

Pīlārs	Nr. p.k.	Pasākums	Sasniedzamais rādītājs 2027.gadā (mērķis)	Finansējums 2023-2027, EUR	MĒRKIS – uzlabot:							
					Klimats	Gaiss	Ūdens	Augsne	B.daudz v.	Ainava	Pārtika	Labturība
I pīlārs Ekoshēmas	1.	Atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi	489 426	95 447 993	X			X	X		X	
	2.	Ekoloģiski nozīmīgas platības	111 759	67 625 680	X		X	X	X	X		
	3.	Optimāla augsnes pH līmeņa uzturēšana augu augšanai	200 000 ha (40 000 ha/gadā)	13 000 000	X		X	X				
	4.	Saudzējošā lauksaimniecības prakse	428 545 ha	30 046 667	X		X	X			X	
	5.	Oglekļa dioksīda un amonjaka emisijas mazinošas lauksaimniecības prakses	258 670	25 154 552	X	X	X	X			X	
	6.	Zālāju saglabāšanas veicināšana lopkopības saimniecībās	453 713	111 159 685	X	X			X	X		
	7.	Bioloģiskās ražošanas prakses veicināšana	350 000 ha	95 704 000	X	X	X	X	X	X	X	
			KOPĀ		438 138 576 25,57%							

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 1: Atbalsts par videi un klimātam labvēlīgu lauksaimniecības praksi

Mērķa
platība – 489
426 ha
Finansējums
– 95 milj.EUR

Mērķis - veicināt ilgtspējīgu lauksaimnieciskās ražošanas metožu izmantošanu lauksaimniecības zemju apsaimniekošanā.

Atbalsta pretendents – lauksaimnieks (izņemot bioloģiskās lauksaimniecības), kas veic lauksaimniecisko darbību un saņem ISIP

Atbalstu piešķir par platību:

- aramzemes platību, kurā audzē graudaugus (t.sk. kukurūza lopbarībai), šķiedraugus, rapsi, ripsi, stiebrzāles sēklas iegūšanai, dārzeņus, kartupeļus, garšaugus un ārstniecības augus;
- ilggadīgo stādījumu (augļu, ogas) platību, kurā zaļais segums rindstarpās nodrošināts vismaz 50% ilggadīgo stādījumu;

Atbalsta saņemšanas nosacījumi:

- aramzemē vienu kultūraugu vienā laukā audzē ne ilgāk kā 3 gadus pēc kārtas;
- saimniecībai ir sagatavots mēslošanas plāns un atbalstam pieteiktajai platībai pēdējo 5 gadu laikā ir veiktas augsnes analīzes;
- mēslojuma iestrāde notiek saskaņā ar mēslošanas plānu un veic reāllaika lietošanas uzskaiti;
- saimniecībā kopumā izmantotais slāpekļa daudzums nepārsniedz mēslošanas plānā norādīto daudzumu;
- AAL izmantošana tikai pamatotos gadījumos un veic reāllaika AAL lietošanas uzskaiti par visu saimniecību.

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Finansējums, EUR	16 688 447	17 854 205	19 152 705	20 560 508	21 192 127	95 447 993
Platība, Ha	385 414	412 337	442 326	474 839	489 426	
Atbalsta likme, EUR/ha	43	43	43	43	43	

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 2: Ekoloģiski nozīmīgas platības

Mērķa platība – 111 759 ha
Finansējums – 68 milj.EUR

Mērķis - veicināt ūdens un augsnes kvalitātes uzlabošanu, erozijas ierobežošanu, AAL lietošanas mazināšanu, saglabāt bioloģisko daudzveidību, t.sk. apputeksnētāju saglabāšanu.

Atbalsta pretendents – lauksaimnieks (t.sk. bioloģiskās lauksaimniecības), kurš veic lauksaimniecisko darbību un saņem ISIP

Atbalsts par šādu kultūraugu platību:

	Atbalsta likme
• aramzemē sēti lopbarības zālaugi, kur tauriņzieži > 50% – nelieto AAL līdz 31.10.;	151 EUR/ha
• slāpekli piesaistoši kultūraugi – nelieto AAL līdz 31.10.;	151 EUR/ha
• augi nektāra iegūšanai – nelieto AAL līdz 31.10.;	151 EUR/ha
• zaļmēslojuma augu aizņemtās papuves – nelieto AAL līdz zaļmēslojuma iestrādei augsnē;	212 EUR/ha
• starpkultūras – nelieto AAL starpkultūru audzēšanas laikā;	80 EUR/ha
• zālāji pasējā – nelieto AAL vismaz 8 nedēļas pēc ražas novākšanas vai līdz 31.10.;	50 EUR/ha

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Indikatīvais finansējums, EUR	13 085 028	13 085 028	13 412 153	13 814 518	14 228 953	67 625 680
Platība, Ha	102 774	102 774	105 343	108 503	111 759	

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 3: Optimāla augsnes pH līmeņa nodrošināšana – pamatkaļķošana ar tauriņziežu audzēšanu

Mērķa platība – 200 000 ha
Finansējums – 13 milj.EUR

Mērķis - uzlabot augsnes struktūru un reakciju visā aramkārtas dziļumā ilgākam laika posmam, kā arī paaugstināt augsnes bioloģisko aktivitāti un veicināt pilnīgāku mēslojuma izmantošanu, ierobežot augu slimību izplatību. Palielinot augsnes pH skaitli, samazinās N₂O emisijas uz produkcijas vienību, tai pat laikā palielinot ražību, kā arī tiek kavēta fosfora izskalošanās.

Atbalsta pretendents – lauksaimnieks (t.sk. bioloģiskās lauksaimniecības), kurš veic lauksaimniecisko darbību un saņem ISIP

Atbalsta saņemšanas nosacījumi :

- atbalsts par nokaļkoto platību, kurā pēc pamatkaļķošanas tīrsējā vai pasējā tiks sēti tauriņzieži, tostarp pākšaugi;
- atbalstu piešķirs par platību, kura kaļkota, ja tās pH ir <5,5;
- pamatkaļķošanu veic, ņemot vērā augšņu analīžu pārskatā norādīto nepieciešamo kaļķošanas materiāla daudzumu (ne mazāk);

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Finansējums, EUR	2 600 00	2 600 00	2 600 00	2 600 00	2 600 00	13 000 000
Platība, ha	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	200 000
Atbalsta likme, EUR/ha	65	65	65	65	65	

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 4: Saudzējošā lauksaimniecības prakse

Mērķa platība – 428 545 ha
Finansējums – 30 milj.EUR

Mērķis - veicināt saudzējošas augsnes apstrādes metodes, nodrošinot augsnes dabīgās auglības un veselības uzlabošanu, gaisa un mitruma apriti t.i. augsni apstrādā saudzīgi vai neveic tās aršanu. Samazina vēja erozijas iedarbību un slāpekļa izskalošanos. Augsnes virskārtā palielinās organiskās vielas saturs un var palielināties fosfora daudzums.

Atbalsta pretendents – lauksaimnieks (t.sk. bioloģiskās lauksaimniecības), kurš veic lauksaimniecisko darbību un saņem ISIP

Atbalsta saņemšanas nosacījumi: Atbalsts par laukaugu platību, kurā:

- veic minimālu augsnes apstrādi - augsnes virskārtas apstrāde ne dziļāka kā 15cm, izmantojot kultivatoru, disku vai frēzi; vai
- veic augsnes joslu apstrādi; vai
- veic tiešo sēju.
- herbicīdus lieto atbilstoši marķējumam un ne vairāk kā 2 reizes pieteikuma gadā, un glifosātus saturošus AAL nelieto pirms ražas novākšanas.

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Finansējums, EUR	5 550 000	5 827 500	6 020 438	6 220 561	6 428 168	30 046 667
Platība, ha	370 000	388 500	401 363	414 704	428 545	
Atbalsta likme, EUR/ha	15	15	15	15	15	

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 5: Oglekli un amonjaka emisijas mazinoša lauksaimniecības prakses

Mērķa platība –
258 670 ha
Finansējums –
25 milj.EUR

Mērķis - veicināt precīzu un efektīvu mēslojuma (organiskā mēslojuma un minerālmēsli) un/vai AAL lietošanu, lai ilgtermiņā mazinātu mēslošanas līdzekļu un AAL lietošanu. Veicinātu tehnikas un tehnoloģijas izmantošanu, kas nodrošina mēslojuma patēriņa un emisiju samazināšanu.

Atbalsta pretendents – lauksaimnieks (t.sk. bioloģiskās lauksaimniecības), kurš veic lauksaimniecisko darbību un saņem ISIP

Kopīgie atbalsta saņemšanas nosacījumi: Atbalsts par platību, kurā:

- veiktas augsnes analīzes pēdējo 5 gadu laikā;
- mēslojuma iestrāde notiek saskaņā ar mēslošanas plānu un veic iestrādes reāllaika uzskaiti;
- veic reāllaika AAL plānošanas un lietošanas uzskaiti;

Nosacījumi praksei par šķidrā organiskā mēslojuma (šķidrmēsli, virca, digestāts) izkliedi:

- Tiek veikta precīza un tieša šķidrā organiskā mēslojuma (šķidrmēsli, virca, digestāts) iestrāde augsnē izmantojot lentveida izklieģētāju vai inžekcijas metodi (arī bez GPS);

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Finansējums, EUR	614 804	614 804	630 175	645 929	662 077	3 167 789
Platība, ha	19 832	19 832	20 328	20 836	21 357	
Atbalsta likme, EUR/ha	31	31	31	31	31	

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 5: Oglekli un amonjaka emisijas mazinoša lauksaimniecības prakses

Mērķa platība –
258 670 ha
Finansējums –
25 milj.EUR

Nosacījumi praksei par precīzo minerālmēsļu izkliedi:

Ja tiek iestrādāti minerālmēsli:

1. Tiek izmantots minerālmēsļu izklienētājs, kas aprīkots ar automātisko devu regulēšanas iespēju;
2. Traktortehnika ir aprīkota ar GPS uztvērēju un programmatūru (vadības bloks), kas nodrošina precīzu mēslojuma iestrādi - *veic GPS datu augšupielādi VAAD LIZ pārvaldības sistēmā par precīzo mēslojuma iestrādi.*
3. Ir izmantota tehnoloģija, kas nodrošina, ka mēslošanas zonas nepārklājas.

Nosacījumi praksei par precīzo aizsardzības līdzekļu izkliedi:

Ja tiek veikta AAL lietošana:

1. Ir sertificēta AAL lietošanas iekārta ar automātisko sekciju kontroli **vai** pretnoneses sprauslām;
2. Traktortehnika ir aprīkota ar GPS uztvērēju un programmatūru (vadības bloks), kas nodrošina precīzu AAL līdzekļu lietošanu - *veic GPS datu augšupielādi VAAD LIZ pārvaldības sistēmā par AAL lietošanu;*

Pirms ražas novākšanas nelieto glifosātus saturošus AAL laukaugiem (labībai, rapsim, tauriņziežiem un pākšaugiem).

Piesakoties atbalstam, VAAD LIZ pārvaldības sistēmā konkrētam laukam veic atzīmi, ka netiks lietoti glifosātu saturoši AAL.

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Finansējums, EUR	4 000 000	4 200 000	4 410 000	4 630 500	4 746 263	21 986 763
Platība, ha	200 000	210 000	220 500	231 525	237 313	
Atbalsta likme, EUR/ha	20	20	20	20	20	

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 6: Zālāju saglabāšanas veicināšana lopkopības saimniecībās

Mērķa platība –
453 713 ha
Finansējums – 111
milj.EUR

Mērķis - saglabāt lopkopībai piemērotas zālāju platības, veicināt klimata pārmaiņu mazināšanu, tostarp SEG emisiju samazināšanu no lauksaimniecības prakses, kā arī esošo oglekļa krājumu uzturēšana.

Atbalsta pretendents – lauksaimnieks (t.sk. bioloģiskās lauksaimniecības), kurš veic lauksaimniecisko darbību un saņem ISIP

Atbalsta saņemšanas nosacījumi:

Atbalsts par zālāju (IZ, ASZ) platību un stiebrzāļu platību sēklas iegūšanai, kurā:

- jānodrošina zālāju saglabāšana - 2 gadus pēc kārtas tos nedrīkst lobīt un apart;
- nodrošina vismaz 0,4 LV/ha (briežkopībā un JAL 0,3LV/ha) periodā 15.05. – 15.09., izņemot stiebrzāļu sēklu platības;
- stiebrzāļu platība kārtējā gadā ir pieteikta VAAD lauku apskatei.

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Finansējums, EUR	22 231 937	22 231 937	22 231 937	22 231 937	22 231 937	111 159 685
Platība, ha	453 713	453 713	453 713	453 713	453 713	
Atbalsta likme, EUR/ha	49	49	49	49	49	

Zemkopības ministrija

Ekoshēma 7: Bioloģiskās ražošanas prakses veicināšana

Mērķa platība –
350 000ha
Finansējums –
96 milj.EUR

Mērķis - Veicināt bioloģiskās ražošanas prakses attīstību un sniegt atbalstu par bioloģiskās ražošanas noteikumu ievērošanu augkopībā. Nodrošināt Latvijas un ES mērķu par bioloģisko lauksaimniecību sasniegšanu.

Atbalsta pretendents – bioloģiskais lauksaimnieks, kurš veic lauksaimniecisko darbību un saņem ISIP

Atbalsta saņemšanas nosacījumi:

- atbalsts, ja saimniecības LIZ platība ir iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā;
- atbalstu piešķir par zālāju platību, kurā nodrošina vismaz 0,4 LLv/ha (briežkopībā 0,3LLv/ha)
- veic augkopības prakses saskaņā ar R848/2018 "Par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu":
 - visi izmantotie augkopības paņēmieni novērš vai līdz minimumam samazina jebkādu vides piesārņošanu;
 - prasību izpilde par augu reproduktīvā materiāla izcelsmi;
 - Veic augsnes auglības un bioloģiskās aktivitātes uzturēšanu un palielināšanu
- Sniedz informāciju elektroniskā sistēmā (VAAD LIZ pārvaldības sistēma) par AAL un mēslošanas līdzekļu lietošanu

	2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Indikatīvais finansējums, EUR	18 032 000	18 872 000	19 600 000	19 600 000	19 600 000	95 704 000
Platība, ha	322 000	337 000	350 000	350 000	350 000	
Atbalsta likme, EUR/ha	56	56	56	56	56	

KLP II pīlārs (lauku attīstība) - AGROVIDE

Pīlārs	Nr.	Pasākums	Bāzes gads (2019)	Sasniedzamais rādītājs (2027)	Finansējums 2023-2027 EUR	%	MĒRĶIS – uzlabot:							
							Klimats	Gaiss	Ūdens	Augsne	B.daudzv.	Ainava	Pārtika	Labturība
II pīlārs Agrovīde un Bioloģiskā lauksaimniecība, neienesīgās investīcijas	1.	Zaļās joslas	1 978 ha	6 000 ha	24 000 000	8%			X		X	X	X	
	2.	Vidi saudzējoša dārzkopība	6 770 ha	8 000 ha	7 609 226	3%	X			X	X		X	
	3.	Bioloģiskā lauksaimniecība t.sk. paralēlā ražošana	262 000 ha	368 000 ha & 105 000 Liel.v.	159 619 109	56%	X	X	X	X	X	X	X	X
	4.	Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība	-	168 538 Liel.v.	45 114 529	16%	X	X					X	X
	5.	Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām	<u>20 440 BLA</u> 35 300 subs.	78 000 saimes	7 675 843	8%					X		X	
	6.	Zālāju biotopu apsaimniekošana (t.sk. bridējputnu dzīvotņu uzturēšana zālājos)	40 264 ha	53 350 ha (48 500 + 4 850 ha)	36 935 939	13%					X	X		
	7.	Mākslīgu mitrzemju izveide (zaļā infrastruktūra)	-	20 projekti	1 000 000	0,4%			X		X	X		
	8.	Bioloģiski vērtīgo zālāju atjaunošana (zaļā infrastruktūra)	-	260 projekti	2 000 000	0,7%					X	X		
				Kopā	283 950 646	37%								

Zemkopības ministrija

Agrovide: Zaļās joslas

Mērķa platība –
6000 ha
Finansējums –
24 milj.€

Mērķis - veicināt aizsargjoslu izveidi, mazinot barības vielu noplūdi no aramzemes platībām uz ūdenstilpēm, vienlaikus stiprinot ekosistēmu pakalpojumu sniegšanu (bioloģiskā daudzveidība, apputeksnētāji un ainavu elementi), arī erozijas ierobežošanu un C akumulēšanai augsnē

Atbalsta pretendents – lauksaimnieks, t.sk. bioloģiskais, (fiziska vai juridiska persona), kas veic lauksaimniecisko darbību

Uzņemas 5 gadu saistības:

- **Izveidot zaļo joslu aramzemē**, kurā ir dabīgā veģetācija, zālājs, daudzgadīgi nektāraugi, sēti eļļas augi (saulespuķes, kaņepes, kvinoja) vai koku rindas
- vismaz 4 m platu joslu var veidot gar lauka malu vai starp bioloģisko un konvencionālo aramzemes lauku
- vismaz 8 m platu joslu veido gar ūdensobjektiem jeb ŪSIK (buferjosla)
- joslā nelieto AAL un mēslošanas līdzekļus, to nopļauj vai sasmalcina pēc augu noziedēšanas
- apgūst kursus 16 stundas

Teritorija	Atbalsta likme, EUR/ha	Zaļās joslas (platums 4m) EUR/m	Buferjosla (platums 8 m) EUR/m
Latvija	742	0,30	0,60
Papildus atbalsts īpaši jutīgajā teritorijā un risku ūdens objektu sateces baseinu teritorijās	+148	+0,06	+0,12

Zemkopības ministrija

Bioloģiskā lauksaimniecība

Bioloģiskos produktus iegūst, saimniekojot ar dabiskām metodēm – nelietojot ķīmiski sintezētas vielas, piemēram, pesticīdus, sintezētos minerālmēslus

Drošs kvalitātes garants - augstas kvalitātes produktu ražošana, samazinot kaitīgo ietekmi uz vidi, un dzīvnieku labturības uzlabošana

Zemkopības ministrija

Bioloģiskā lauksaimniecība

Mērķis –
368 000 ha;
105 000 LielV
Finansējums – 159 milj.€

Mērķis - veicināt lauksaimniekus pāriet un saglabāt bioloģisko lauksaimniecības metožu pielietošanu saimniecībā, izmantojot ilgtspējīgas lauksaimniecības metodes un ievērot augstus dzīvnieku labturības standartus, tādējādi mazinot ietekmi uz dabas resursiem, bioloģisko daudzveidību un klimatu

Atbalsta pretendents – bioloģiskais lauksaimnieks (fiziska vai juridiska persona), kas veic lauksaimniecisko darbību

Uzņemas 5 gadu saistības:

- **saimniecība pilnībā vai daļēji ietverta** bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā (ja daļēji, tad nodrošinot skaidru nošķirtību šķirņu līmenī starp saimniekošanas sistēmām)
- ievēro Regulas Nr. 2018/848 prasības un MK Nr. 485/2009 prasības
- veic ierakstus VAAD LIZ pārvaldības sistēmā (lauku vēsturē), t.sk. mēslošanas plāns ciktāl attiecināms uz bioloģisko lauksaimniecību
- atbalstu par zālāju platību, ja nodrošina minimālo dzīvnieku blīvumu – **0,4 LielV/ha, briežkopībā 0,3 LielV/ha**, izņemot PPG kur ievāc ārstniecības augus (līdz 20 ha)
- ES nozīmes zālājos ievēro šo zālāju specifiskās apsaimniekošanas prasības (nepārveido, neielabo u.c)
- apgūst kursus 40 stundas vai 160 stundas, kas uzsāk saimniekošanu BL

Kultūraugu veids	Atbalsta likme EUR/ha
Laukaugi	97
Tauriņzieži un papuves	46
Dārzeni, t.sk. kartupeļi, augļu koki un ogulāji	518
Zālāji	43
Slaucamas govīs (LielV/EUR)	95
Pārējie dzīvnieki, izņemot briežu un zirgu dzimtas dzīvniekus (LielV/EUR)	50

Zemkopības ministrija

Neienesīgas investīcijas: Mitrzemes (mākslīgi veidotas)

Sasniedzamais
rādītājs – 20 projekti
Finansējums – 1 milj.€

Mērķis - samazināt fosfora un nitrātu noplūdi ūdeņos, tādējādi pasargājot dabīgās ūdenskrātuves no augu barības elementu ieplūdes, kā arī radot papildus ūdens resursus apūdeņošanas vajadzībām sausuma periodos, resursus rekreācijai un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai t.sk. veidojas jaunas dzīvotnes dažādām dzīvnieku sugām, tai skaitā zālāju bridējputniem

Pasākuma īstenošanas teritorija – īpaši jutīgā teritorija, riska ūdens objektu sateces baseinu teritorijas

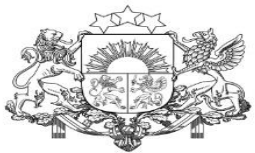
Mitrzemes, kas ierīkoti meliorētās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, ir mākslīgi veidoti mitrāji ar virszemes un pazemes ūdens plūsmu ūdens piesārņojuma samazināšanai:

- Izbūves vieta – pēc iespējas tuvāk ietecei regulētā ūdensnotekā un (vai) dabiskā ūdenstecē;
- Ūdens plūsmas filtrācijai izmantoti dabiski augu filtri (niedru u. c.), koka šķelda, grants, smilts;
- Mitrājam ar virszemes plūsmu mitrāja baseina dziļums no pamatnes – ne vairāk kā 1,5 m;
- pirms projekta izstrādes tiek ievākti ūdens paraugi, kas apliecina mitrāja izveides nepieciešamību - slāpekļa vidējā koncentrācija pārsniedz 2.5 mg/l.

Pasākums tiek īstenots projekta pasākuma veidā - projekta izstrāde, projektu atlase – prioritāte mitrzemes izveidei, kas izpilda papildus mērķi - putnu dzīvotnes elementu nodrošināšanu, ietverot lēzenu krastu izveidi un 1/3 krasta līnijas uzturēšanu bez apauguma

Atbalsta intensitāte – 90%

Atbalsts «zaļiem» ieguldījumiem

Zemkopības ministrija

Katram lauksaimniekiem, kurš pretendē uz ieguldījumu atbalstu, obligāti jāveic **zaļie** ieguldījumi, lai sniegtu ieguldījumu SEG un amonjaka emisiju samazināšanā, klimata pārmaiņu samazināšanā un sekmētu pielāgošanos tām, energoefektivitātē, atjaunojamās enerģijas izmantošanā, digitalizācijā, risku pielāgošanās pasākumos, sniedzot ieguldījumu nacionālo mērķu izpildē

Precīzo tehnoloģiju izmantošana:

- **laukkopībā** minerālmēslu un AAL lietošanas samazinājumam, t.sk. tehnika bezapvērse tehnoloģijai ((min-till, strip till un no-till/tiešā sēja) u.c.
- **lopkopībā**, uzlabojot barības plānošanu, kvalitāti un nodrošināšanu, t.sk. ēdināšanas roboti, automat. slaukšanas iekārtas u.c.
- **dārzkopībā**, papildus laukkopībā izmantojamai precīzo tehnoloģiju teknikai, - pilienu laistīšana ar precīzu minerālmēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietojumu, roboti – precīzai izsmidzināšanai, mēslošanai, nezāļu apkarošanas roboti, u.c.

Kūtsmēslu apsaimniekošana:

- tehnika tiešai organiskā mēslojuma iestrādei
- šķidro kūtsmēslu krātuvju nosegšana
- kūtsmēslu krātuvju būvniecība un pārbūve atbilstoši jaunākajām tehnoloģijām

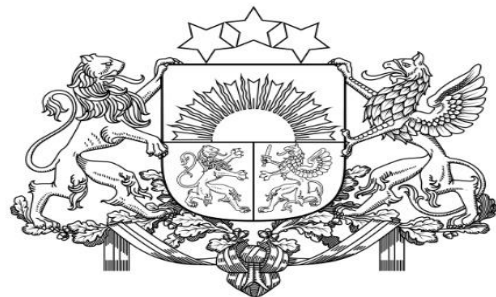
Energoefektiviāte – enerģijas lietderīga izmantošana – vismaz 20% ietaupījums

Atjaunojamās enerģijas ražošana pašpatēriņam, t.sk. tehnikas pārbūve alternatīvo enerģijas avotu dzinējiem un iekārtām, kā arī aprīkojumam AER (biokurināmais, biogāze, saule, vējš, ģeotermālais, siltumsūkņi) siltumenerģijas, elektroenerģijas ražošanai izmantošanai ražošanas būvēs

- **Ilggadīgo stādījumu ierīkošana**, t.sk. organiskajās augsnēs
- **Risku mazināšanas/klimata pārmaiņu pielāgošanās pasākumi**, t.sk. dārzkopībā

Digitālie un robotizācijas risinājumi

Ūdens resursu efektīva izmantošana (notekūdeņu attīrīšana, atkārtota ūdens izmantošana)

Zemkopības ministrija

Paldies par uzmanību!

Aiva Zvirbule, ZM Lauku attīstības atbalsta departaments
Ilona Kromāne, ZM Tirgus un tiešā atbalsta departaments
pasts@zm.gov.lv